د حضرت باچا خان (رح) وینا

اداره

«دا تقریر باچا خان په 29 ستمبر 1939 د سویلي چارسدې یوې درنې غونډې ته کړے ؤ او پښتون ګڼه کښې په 11 نومبر 1939 چې د روژې د میاشتې 28 وه چاپ شوے دے. فخر افغان چې دې تقریر کښې څۀ فرمائیلي دي هغه تک په تک نن رښتیا شوي دي. پښتون دا تقریر د محمد اقبال په مننه چاپ کوي.»

وروڼو! زۀ ستاسو د دې مینې محبت او اخلاص نه ډکې سپاسنامې ډېره ډېره شکریه ادا کوم. زۀ ګورم چې نن ستاسو خیالات او ستاسو جذبات بدل شوي دي، زۀ وینم چې یواځې ستاسو خیالات او ستاسو جذبات بدل شوي نۀ دي، بلکې د اکثرو خلقو په خیالاتو کښې تبدیلي راغلې ده. زۀ چې فکر کووم چې دا ولې؟ په دې خلقو کښې دا فرق ولې راغلے دے؟ نو زۀ په دې نتیجه رسېدلے یم چې تاسو د جنګ اوربدلي دي او په تاسو کښې بیا دا شوق پېدا شوے دے چې د خپل قام او ملک دپاره به بیا جنګ کوو خو زۀ به تاسو ته د دې خبرې متعلق نن صفا صفا یو څو خبرې وکړم، تاسو په هغې غور کېږدئ او ځان پرې پوهه کړئ. دا خو ما تاسو ته همېشه وئیلي دي چې پښتون خو د جنګ مړنے دے او چې چا سره د پښتون مقابله پېښه شوې ده نو ګټه هم دۀ کړې ده. فتح هم د دۀ نصیب شوې ده، مګر ستاسو څۀ خیال دے چې زمونږ د دې تحریک مقصد بس جنګ دے. زۀ دا خو منم چې د جنګ ماده په تاسو کښې ډېره موجوده ده کۀ تاسو د خپلو مشرانو تاریخ وګورئ نو تاسو ته به معلومه شي چې پښتون چې څۀ وخت جنګ شروع کړي نو په دۀ کښې اتفاق راشي، مینه پېدا شي، محبت پېدا شي او دې خپلې کورنۍ جګړې شاته کړي چې څۀ وخت جنګ ختم شي څۀ ګټه وکړي نو بیا د هغې ګټې د سمبالي نۀ وي نو زۀ تاسو پوهوم چې زمونږ اصلي غرض خو جنګ نۀ دے د خدائي خدمتګارۍ مطلب خو دا نۀ دے چې په مونږ کښې د جنګ ماده پېدا کړي، دا ماده خو په مونږ کښې موجوده ده، مونږ خو خدائي خدمتګارۍ د دې غرض دپاره شروع کړې ده چې مونږ په دې خپلو وروڼو کښې هغه عادتونه پېدا کړو، هغه خویونه او خصلتونه پېدا کړو چې دوي د امن په وخت کښې خپله ګټه سمبال کړي. په هغه ګټه دوي اباد شي او د دوي بال بچ اباد شي.

نن تاسو په دې خبره ځان پوهه کړئ چې هغه کوم څیز دے چې پښتون د خپلې ګټې نه فائدې اخستو ته نۀ پرېږدي. نو یاد لرئ چې هغه د پښتون خودغرضي ده، د جنګ په وخت کښې خو دے د قام دپاره ډېر تکلیف تېر کړي مګر د امن په وخت بیا نۀ په قام کار لري، نۀ ئې د ملک په فائده څۀ کار وي. هر څۀ چې دي خو چې دۀ ته ذاتي فائده ورسي، د دۀ

دوه پیسې ګټه وشي، کۀ قام ته نقصان رسي نو ودې رسي. کۀ ملک تباه کيږي نو تباه دې شي او کۀ اسلام په سيند لاهو کيږي نو لاهو دې شي. په دې وجه زۀ نن تاسو ته صفا صفا خبرې کوم چې د دې تحريک اول مطلب دا دے چې مونږ د پښتون نه دا د خودغرضۍ ماده وباسو، دے دې ته تيار کړو چې خپله فائده د قام په فائده قربان کړي چې يو خوا د دۀ ذاتي فائده وي او بل خوا د قام د فائدې سوال وي نو دے د خپلې فائدې نه لاس واخلي او قام ته خير ورسوي، هله به تاسو خدائي خدمتګار شئ او هله به زمونږ د دې تحريک نه ملک ته فائده ورسي.

مونږ جيل خانې ته ځو، کۀ ځۀ مصيبتونه تېروو دا ټول د دې خبرې د پاره چې قام ته مو ځۀ فائده ورسي نو نن تاسو په دې خبره فکر وکړئ کۀ تاسو دا خپل زاړۀ عادتونه نۀ شئ پرېښودې او دا د خودغرضۍ ماده له ځان نه نۀ شئ ايستې نو زۀ تاسو جنګ له نۀ بيايم. زۀ نور تکليفونه تاسو ته نۀ درکوم، هغه جنګ به ځۀ فائده وکړي چې زۀ تاسو خراب تراب کړم، تاسو تباه کړم، تکليفونه، مصيبتونه درباندې راولم، په بال بچ مو لوږې تندې تېرې کړم او چې جنګ ختم شي ځۀ ګټه په لاس راشي نو تاسو خپلې خودغرضۍ شروع کړئ، د هغې ګټې نه تاسو ته ځۀ فائده ورسي او نۀ ستاسو بچو ته ځۀ فائده ورسي دا ځل به زۀ هله جنګ کوم، هله به تاسو جنګ له بيايم چې زۀ پوهه شم چې تاسو رښتيني خدائي خدمتګار شوئ، تاسو هر ځۀ چې کوئ د خدائے د پاره ئې کوئ، ځۀ تکليف چې تېروئ د خپل قام د فائدې د پاره ئې تېروئ، تاسو خو لږ دې خپل ګرېوان کښې وګورئ، دا تاسو ځۀ کوئ. د ډسټرکټ بورډ په ممبرۍ ستاسو جګړه وي، د اسمبلۍ په ممبرۍ پسې تاسو مرئ او بيا چې يو سړي ته تاسو ووټونه ورکړئ، ډسټرکټ بورډ يا اسمبلۍ ته ئې ولېږئ نو هغه پسې شئ، ناجائزې فائدې ترې اخستل غواړئ، کۀ ستاسو په مرضۍ ځي خو ښه ده کۀ نۀ وي نو بيا هغۀ ته کنځل شروع کړئ، هغه په خلقو کښې سپکوئ، تر دې چې په ما هم ايله نۀ کوئ، وائي چې باچاخان ځۀ وکړل، خو خپل ورور ئې وزير کړو، د غريب ځۀ وشو، دا ستاسو خبرې دي چې د غريب ځۀ ونۀ شو نو د چا وشو کۀ زما ورور وزير شوے دے کۀ بل څوک ممبر شوے دے دا خو ما نۀ دي کړي، تاسو ووټونه ورکړي دي او تاسو اسمبلۍ ته لېږلي دي، ما خو دا ډېر ځله وئيلي دي کۀ دوي ستاسو خدمت نۀ کوي نو راجمع شئ زما ورور هم وباسئ او کوم ممبر چې د قوم خدمت نۀ کوي هغه په راوتلو مجبور کړئ نور خلق ولېږئ، وزيرۍ او ممبرۍ خو ټول اولس ته نۀ ملاوېږي خو څو کسان به جوړېدل او هغه جوړ شو.

زۀ خو چې فکر کووم نو صحيح خدائي خدمتګاري به ډېرو کمو خلقو کښې پاتې وي، ټولې خودغرضۍ او منافقت دے، تاسو ته به د سن **30** زمانه ياده وي چې دا خودغرضۍ نۀ وې نو ځۀ په اخلاص به خلقو قومي خدمت کولو د يو بل سره د خدائي خدمتګارو ځۀ ښه مينه وه، محبت ؤ او صداقت ؤ مګر دا اوس ځۀ چل وشو چې نۀ هغه مينه شته او نۀ هغه محبت شته.

ورونړو! وجه دا ده چې هغه وخت د جنګ زمانه وه او اوس د امن وخت دے او لکه چې اوس ما تاسو ته ووې د امن وخت کښې تاسو خپله ګټه نۀ

شئ سمبالولے نو دا کوشش پکار دے چې زمونږ نه دا د خودغرضۍ ماده لرې شئ او د خدائي خدمتګارۍ صحیح جذبه په مونږ کښې پیدا شي. یو طرف ته خو د عامو خلقو دا حال دے او بل طرف ته زمونږ لیږلي خلق ځینې ممبران هم د خپلو ممبرو نه ناجائزې فائدې اخلي او داسې کارونه کوي چې په پخوانو ممبرانو او دوي کښې هیڅ فرق نشته. د ډسټرکټ بورډ پخوانو ممبرانو به هم په خپلو دوستانو په اتۀ انې او نهۀ انې لیلامولے او زمونږ ممبران ئې هم په اتۀ انې لیلاموي. پخوانو ممبرانو هم ډلې پرې او سفارشونه کول او زمونږ ځینې ممبران هم کوي.

اصل خبره دا ده چې مونږ نا اهله یو او داسې نااهله قوم ته خدائے پاک حکومت نۀ ورکوي نو یاد لرئ چې زۀ په داسې حال کښې په تاسو بل جنګ نۀ کووم. ولې چې زما کوم غرض دے هغه نۀ پوره کیږي نو د داسې جنګ نه څۀ فائده حاصلیدے شي.

هو! کۀ تاسو رښتوني خدائي خدمتګار شوئ او په ځان کښې مو اهلیت پیدا کړو نو پس د هغې به جیلخانې ته لاړ شو، تکلیفونه به په ځان تیر کړو چې قوم ته ترې فائده ورسي. په دې جنګ کښې مونږ ته د ډیرو خلقو ضرورت نشته. لږ کسان پکار دي خو چې رښتوني خدائي خدمتګار وي کۀ تاسو د کلي په سر یو خدائي خدمتګار ماله راکړئ نو هغه ټول کلے به زمونږ ملګرے وي او زۀ به ستاسو دپاره جنګ وکړم. تاسو پوهیږئ چې زمونږ سره د خلقو هغه پخوانۍ مینه نشته، ولې؟ دا ځکه چې مونږ رښتوني خدائي خدمتګاري پریښې ده، هر سړے په دې سودا کښې ډوب دے چې زۀ جمعدار ولې نۀ شوم، زما ورور ته نوکري ور نۀ کړې شوه، زما زوئے پټواري نۀ شو، دا ځل زۀ داسې کسان ځان سره نۀ بیایم چې سبا زما نه لیډري غواړي، ممبري غواړي او نوکري غواړي. زما دپاره داسې فوځ هیڅرې توره نۀ شي کولے چې هغه د خپل ذاتي غرض په جذبه کښې جیل ته ځي ما له به هغه سپاهي ګټه او تُوره کوي چې هغه رښتینے خدائي خدمتګار وي او څۀ کوي د خدائے دپاره ئې کوي.

تر څو چې لکه د غنم د دانې خاورو کښې ځانونه خاورې نۀ کړئ نو ستاسو قوم هیڅرې زرغونیدے نۀ شي کۀ ځان مو خاورې کړو نو د قوم ونه به زرغونه شي، ملک به اباد شي او د ملک نه به دا ټوله لوږه، بربنډه او خوارې نیستي ورکه شي، دا ځل زما کلک یقین دے چې مونږ له به په دې جنګ کښې خدائے پاک کامله فتح راکوي. خو صرف شرط دا دے چې مونږ سره جیلخانې ته خدائي خدمتګار لاړ شي، لږ دې وي خو رښتونے خدائي خدمتګار دې وي. داسې خلق تلل نۀ دي پکار چې په جیلخانه کښې هم خاني غواړي، د ګیډې دپاره د نشو دپاره د ملازمانو، داروغه ګانو خوشامندې کوي، ځان وتلئ کۀ د جیل د قواعدو نه خلاف ورزي کوئ د جیل خوراک او مشقت ته او د جیل ټولو قواعدو منلو ته تیار یئ او د کورونو نه روپۍ نۀ غواړې کۀ دا منئ خو ښه ده ګنې هسې دے ځان په تکلیف کوي نۀ، کور دې کښېني چې څوک په خوښه جیل ته نۀ ځي نو خدائي خدمتګارو له پکار دي چې هغه پورې خندا نۀ کوي.

اخر کښې به دا عرض وکړم چې تاسو ټول دلته موجود یئ چې واپس لاړ شئ نو زما خبرې زما دا

پېغام حرف به حرف هغو ورونو ته ورسوئ ځوک چې دلتــه نـۀ دي راغلـي. پــه غــم ښــادۍ کښــې، حجـره، جومـات کښــې، چرتـه چې څـو کسـان يـو ځـائے وي هغوي ټول په دې پوهه کړئ او ځوک چې قومي فـوځ کښې برتي کېدل غواړي نو اول دې پـه دې خبـرو ښـۀ غور وکړي او دې خبرو منلو ته دې تيار شي.